

بسمه تعالی

معاونت توسعه فناوری و مطالعات سینمایی
سازمان سینمایی و سمعی و بصری
طرحنامه (پروپوزال) پیشنهادی پژوهش

مشخصات مجری طرح:

نام : کاظم نام خانوادگی : نظری کدملی : نام پدر : سال تولد :
- محل تولد : تحصیلات : دکترا - تخصص اصلی : مدیریت رسانه تلفن :
- آدرس :

نام : بهزاد نام خانوادگی : آقا جمالی کدملی : نام پدر : سال تولد :
- محل تولد : تهران - تحصیلات : دکترا - تخصص اصلی : نظریه و پژوهش هنر تلفن :
- آدرس :

اشخاص حقوقی: به نمایندگی از موسسه:

رزومه مجری طرح

کاظم نظری

مدرس، پژوهشگر، مدیر فرهنگی
دکترای مدیریت رسانه، دانشکده صدا و سیما
عضو هیات علمی دانشگاه سوره
رییس دانشکده هنر دانشگاه سوره

بهزاد آقا جمالی

مدرس، نویسنده، پژوهشگر
دکترای پژوهش هنر، پژوهشگاه علوم اجتماعی
کارشناسی ارشد ادبیات نمایشی، دانشگاه هنر
کارشناسی ادبیات نمایشی، دانشگاه هنر
عضو هیات علمی دانشگاه تهران

مدیر گروه ادبیات نمایشی دانشگاه سوره

عنوان پژوهش

فارسی : بازنمایی تاریخ فرهنگی – اجتماعی اقوام ایرانی در سینما
بر پایه ی اقتباس و بهره جویی از تک نگاری های ادبیات غیرداستانی ایران

لاتین : Representation of the cultural and social history of Iranian ethnic groups in
cinema based on adaptation and utilization of non-fiction literary monographs in Iran

نوع تحقیق:

بنیادی ☐ کاربردی ☒ توصیفی ☐ تبیینی ☒ اکتشافی ☐ کمی ☐ کمی-کیفی ☐

واژگان کلیدی (حداقل ۵ کلمه)

تک نگاری، نادرستان، قوم نگاری، تاریخ فرهنگی – اجتماعی، بازنمایی

فارسی:

monography- – non-fiction - cultural and social history - representation
ethnography

لاتین :

۱	مشخصات پژوهش
۱-۱	مقدمه سینما به عنوان یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین رسانه‌های هنری، همواره در جستجوی روایت‌های جدید و منحصر به فرد بوده است. این رسانه، با توانایی بالای خود در بازنمایی واقعیت‌ها و تخیل، می‌تواند به ابزاری قدرتمند برای انتقال داستان‌ها و فرهنگ‌های مختلف تبدیل شود. با این حال، یکی از چالش‌های اصلی سینما در طول تاریخ، یافتن منابع معتبر و غنی برای روایت داستان‌هایی است که بتوانند تنوع فرهنگی و اجتماعی جوامع مختلف را به تصویر بکشند. در این راستا، اقتباس از متون ادبی و تاریخی به ویژه تک‌نگاری‌های مربوط به اقوام ایرانی می‌تواند راهکاری مؤثر برای غنی‌تر کردن محتوای سینمایی باشد. تک‌نگاری‌ها به عنوان متون غیرداستانی، اطلاعات عمیق و دقیقی درباره‌ی فرهنگ، آداب و رسوم، تاریخ و زندگی روزمره اقوام مختلف ارائه می‌دهند. این منابع می‌توانند به عنوان پل ارتباطی میان تاریخ و هنر عمل کنند و به سینماگران کمک کنند تا با نگاهی دقیق‌تر و عمیق‌تر به روایت تاریخ و فرهنگ اقوام بپردازند. تاریخ سینما نشان داده است که بسیاری از فیلم‌های موفق و تأثیرگذار، بر پایه‌ی داستان‌ها و روایت‌های واقعی ساخته شده‌اند. این فیلم‌ها نه تنها توانسته‌اند مخاطبان را جذب کنند بلکه به شکل‌گیری تصورات عمومی درباره‌ی فرهنگ‌ها و اقوام مختلف نیز کمک کرده‌اند. اما در بسیاری از موارد، این روایت‌ها تحت تأثیر دیدگاه‌های قالبی و کلیشه‌ای قرار گرفته‌اند که منجر به ارائه‌ی تصاویری ناقص یا نادرست از فرهنگ‌ها شده است. بنابراین، ضرورت دارد که سینماگران از منابع معتبر و متنوعی مانند تک‌نگاری‌ها بهره ببرند تا بتوانند روایتی دقیق‌تر و چندبعدی از تاریخ فرهنگی – اجتماعی اقوام ایرانی ارائه دهند. تک‌نگاری‌ها، به دلیل تأکید بر جزئیات و روایت‌های شخصی، می‌توانند ابزاری ارزشمند برای سینماگران باشند. این متون نه تنها اطلاعات تاریخی را در اختیار ما قرار می‌دهند بلکه احساسات، تجربیات و چالش‌های روزمره‌ی افراد را نیز به تصویر می‌کشند. به همین دلیل، استفاده از این منابع می‌تواند به تولید آثار هنری با عمق بیشتر منجر شود که نه تنها سرگرم‌کننده بلکه آموزنده نیز هستند. در دنیای امروز که اطلاعات به سرعت در حال گسترش است، مهم است که سینماگران بتوانند با استفاده از منابع غنی و متنوع، داستان‌هایی را روایت کنند که همزمان با واقعیت‌های تاریخی همخوانی داشته باشند. این موضوع به ویژه در مورد اقوام ایرانی که هر یک دارای تاریخ، فرهنگ و زبان خاص خود هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. با توجه به تنوع فرهنگی در ایران، استفاده از تک‌نگاری‌ها می‌تواند به شناخت بهتر این اقوام کمک کند و در عین حال زمینه‌ساز تولید آثار سینمایی جدید و خلاقانه باشد. در این پژوهش، تلاش می‌شود تا با بررسی دقیق تک‌نگاری‌های موجود درباره‌ی اقوام ایرانی، مسیرهای جدیدی برای اقتباس سینمایی شناسایی شود. این کار نه تنها به غنای محتوای سینمایی کمک خواهد کرد بلکه می‌تواند به حفظ و ترویج فرهنگ‌های مختلف نیز منجر شود. از آنجایی که سینما به عنوان یک رسانه‌ی جمعی می‌تواند تأثیر بسزایی بر افکار عمومی داشته باشد، بنابراین استفاده از منابع معتبر و دقیق می‌تواند به کاهش تصورات نادرست و کلیشه‌ای درباره‌ی اقوام ایرانی کمک کند. در نهایت، هدف این پژوهش ایجاد یک چارچوب نظری برای تحلیل چگونگی استفاده از تک‌نگاری‌ها در تولید آثار سینمایی است. این چارچوب می‌تواند به سینماگران کمک کند تا با استفاده از منابع معتبر، داستان‌هایی جذاب و آموزنده خلق کنند که نه تنها بر غنای فرهنگی سینما بیفزاید بلکه مخاطبان را نیز به تفکر درباره‌ی تاریخ و فرهنگ خود ترغیب کند.

۲-۱	تعریف مسأله : اقتباس و بهره‌جویی از منابع موجود برای روایت آثار جدید در سینما همواره موضوعی چالش‌برانگیز بوده است. با گذشت زمان، نوع منابع مورد استفاده تغییر کرده و نیاز به استفاده از منابع جدید احساس می‌شود. تک‌نگاری‌های مربوط به اقوام ایرانی یکی از این منابع جدید هستند که می‌توانند در ایجاد روایت‌های جدید نقش مؤثری ایفا کنند . با توجه به اینکه بسیاری از آثار هنری تولید شده در ایران غالباً تحت تأثیر دیدگاه‌های کلیشه‌ای و سطحی قرار دارند، ضروری است تا محققان و سینماگران به بررسی دقیق‌تر این متون بپردازند. تک‌نگاری‌ها با ارائه‌ی جزئیات دقیق درباره‌ی زندگی روزمره، آداب و رسوم و تاریخ اقوام مختلف می‌توانند به عنوان منبع غنی برای تولید آثار هنری عمل کنند . این تحقیق سعی دارد تا با تحلیل چگونگی استفاده از این متون در تولید فیلم‌های مستند، داستانی و انیمیشن، راهکارهایی نوین برای بهره‌برداری از آن‌ها ارائه دهد. بدین ترتیب، این پژوهش نه تنها بر غنای محتوای سینمایی تأثیرگذار خواهد بود بلکه می‌تواند به ترویج فرهنگ‌های مختلف نیز کمک کند. این طرح ناظر به دو رویکرد و منتج به دو شکل نتیجه است: ۱- تجویزی ۲- تفسیری. به بیان دیگر با بررسی آداب و رسوم و فولکلور در سرزمین ما و طرح و تنظیم پیشنهادها، عینی، الگوهای تجویزی برای تولید آثار سینمایی تبیین و پیشنهاد می‌شود. و نیز با بررسی آثار سینمایی در یک روند تاریخی در سینمای ایران نسبت و نحوه بازنمایی آداب و رسوم و فولکلور بررسی و تفسیر می‌شود.
-----	--

۳-۱	جنبه جدید بودن و نوآوری طرح : تولید اثر در قالب مونوگرافی، نادرستان و مطالعه‌ی تاریخی اقوام بر مبنای آن‌ها سابقه‌ی چندانی در ایران ندارد. در واقع، بیشتر تولیدات سینمایی موجود عمدتاً بر پایه‌ی داستان‌های کلیشه‌ای یا روایات تاریخی سطحی ساخته شده‌اند که اغلب نتوانسته‌اند تنوع فرهنگی جامعه را به خوبی منعکس کنند . از سوی دیگر، برخی از منابع مهم در این حوزه به دلایل مختلف ناآشنا مانده‌اند. برکشیدن این متون و استفاده از آن‌ها، داده‌های در حاشیه مانده را در اختیار محققین و تولیدکنندگان آثار سینمایی خواهد گذاشت. این امر می‌تواند موجب ایجاد آثار هنری جدید و خلاقانه شود که نه تنها جذابیت دارند بلکه بینش عمیق‌تری نسبت به فرهنگ‌ها و اقوام مختلف ارائه می‌دهند. با توجه به اینکه بسیاری از فیلم‌های موفق جهانی بر اساس متون ادبی معتبر ساخته شده‌اند، این طرح می‌تواند زمینه‌ساز تولید آثاری باشد که همزمان با جذابیت بصری، عمق فرهنگی نیز داشته باشند.
-----	---

۴-۱	ضرورت و اهمیت تحقیق : با توجه به مطالعات مورخان در نیمه‌ی دوم قرن بیستم درباره‌ی نقش و اهمیت تاریخ حاشیه در کنار جریان اصلی روایت‌های تاریخی، قسمتی از ضرورت این تحقیق در گرو فهم اهمیت سازوکار ابداع سنت از دیدگاه هابزباوم است: این مسئله به
-----	---

واسطه‌ی خوانش و برجسته کردن مونوگرافی‌ها و تلاش برای ارائه‌ی راهبردهایی نو در جهت تبیین چگونگی تبدیل متن‌ها به معادل‌های بصری صورت می‌گیرد. این تحقیق می‌تواند به عنوان یک منبع معتبر برای سینماگران عمل کند تا با تکیه بر آن، آثار هنری خود را بر مبنای واقعیت‌های تاریخی و فرهنگی بسازند. همچنین، نتایج این پژوهش می‌تواند به محققان دیگر نیز کمک کند تا با استفاده از روش‌های نوین، رویکردهای جدیدی را در زمینه‌ی پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی توسعه دهند. در نهایت، این پژوهش نه تنها بر غنای محتوای سینمایی تأثیرگذار خواهد بود بلکه می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد گفت‌وگوهای فرهنگی میان اقوام مختلف ایران باشد. با توجه به تنوع فرهنگی موجود در کشورمان، شناخت بهتر این اقوام می‌تواند به تقویت همبستگی ملی نیز کمک کند.

اهداف طرح : هدف اصلی (این پژوهش قصد حل کدام مساله اصلی سینما را دارد): این طرح با تکیه بر چگونگی استفاده از بن‌مایه‌های مستند در ادبیات غیر داستانی سعی در معرفی و بازایی ظرفیت‌های موجود در این آثار جهت ارائه‌ی معادل‌های بصری در قالب فیلم مستند، داستانی و انیمیشن دارد. اهداف فرعی: تبیین نقش قوم‌نگاری در معرفی گروه‌های مختلف جامعه - تبیین ارتباط روایت‌های داستانی و غیر داستانی با آثار سینمایی - مشخص کردن اهمیت تاریخ فرهنگی - اجتماعی در آثار هنری	۵-۱
---	------------

سؤال اصلی:

چگونه می‌توان از تکننگاری‌های مرتبط با اقوام ایرانی به عنوان منبعی معتبر و غنی برای تولید آثار سینمایی استفاده کرد؟

- این سوال به بررسی روش‌ها و تکنیک‌های مختلفی می‌پردازد که سینماگران می‌توانند برای استخراج اطلاعات و روایت‌های جذاب از تکننگاری‌ها به کار ببرند. به عنوان مثال، چه نوع روایتی می‌تواند از جزئیات زندگی روزمره، آداب و رسوم و تاریخ اقوام مختلف استخراج شود و چگونه این اطلاعات می‌تواند به ایجاد داستان‌های سینمایی جدید و جذاب منجر شود؟

چه موانع و چالش‌هایی در مسیر اقتباس از تکننگاری‌ها برای تولید آثار سینمایی وجود دارد و چگونه می‌توان بر آن‌ها غلبه کرد؟

- این سوال به بررسی چالش‌های موجود در فرآیند اقتباس از متون غیرداستانی می‌پردازد. به عنوان مثال، ممکن است چالش‌هایی نظیر عدم تطابق زبان یا سبک نگارش تکننگاری‌ها با زبان سینما، یا مشکلات مربوط به حقوق نشر و مالکیت معنوی وجود داشته باشد. چگونه می‌توان این موانع را شناسایی کرده و راهکارهای مؤثری برای غلبه بر آن‌ها ارائه داد؟

چگونه می‌توان از نظریه‌های فرهنگی و اجتماعی برای تحلیل و تفسیر داستان‌های استخراج شده از تکننگاری‌ها در سینما استفاده کرد؟

- این سوال به بررسی ارتباط میان تئوری‌های فرهنگی و اجتماعی و نحوه‌ی بازنمایی آن‌ها در آثار سینمایی می‌پردازد. به طور خاص، چگونه می‌توان از نظریه‌های مختلف مانند نظریه‌ی هویت، نظریه‌ی روایت یا نظریه‌ی بینامتنیت برای تحلیل فیلم‌هایی که بر اساس تکننگاری‌ها ساخته شده‌اند، بهره برد؟

چگونه می‌توان از نظریه‌های فرهنگی و اجتماعی برای تحلیل و تفسیر داستان‌های استخراج شده از تکننگاری‌ها در سینما استفاده کرد؟

- این سوال به بررسی ارتباط میان تئوری‌های فرهنگی و اجتماعی و نحوه‌ی بازنمایی آن‌ها در آثار سینمایی می‌پردازد. به طور خاص، چگونه می‌توان از نظریه‌های مختلف مانند نظریه‌ی هویت، نظریه‌ی روایت یا نظریه‌ی بینامتنیت برای تحلیل فیلم‌هایی که بر اساس تکننگاری‌ها ساخته شده‌اند، بهره برد؟

چه الگوها و روندهایی در تاریخ سینما وجود دارد که نشان‌دهنده‌ی موفقیت یا عدم موفقیت اقتباس از متون غیرداستانی، به ویژه تکننگاری‌ها، در تولید آثار سینمایی هستند؟

- این سوال به بررسی نمونه‌های تاریخی موفق و ناموفق در زمینه‌ی اقتباس از متون غیرداستانی می‌پردازد. چه عواملی موجب موفقیت یا شکست این آثار شده‌اند؟ آیا الگوهای خاصی وجود دارد که بتواند به سینماگران در انتخاب منابع و شیوه‌های اقتباس کمک کند؟

چگونه می‌توان فرآیند همکاری میان محققان، نویسندگان و سینماگران را برای تولید آثار سینمایی بر پایه‌ی تکننگاری‌ها تسهیل کرد؟

- این سوال به بررسی روش‌هایی می‌پردازد که می‌تواند همکاری مؤثر میان افراد مختلف در حوزه‌های تحقیقاتی و هنری را تسهیل کند. چه مدل‌هایی برای همکاری میان محققان، نویسندگان و کارگردانان وجود دارد که می‌تواند منجر به تولید آثار سینمایی با کیفیت بالا شود؟

رویکردهای متناسب برای بهره‌گیری از پتانسیل‌های روایی - نمایشی این آثار کدام‌اند؟

سؤالات فرعی: مطالعات جریان‌های فرعی روایت تاریخی چه نسبتی با تولید آثار هنری داشته؟ نمونه‌های بهره‌جویی از این دست مطالعات در هنر ایران کدام‌اند؟	
--	--

۷-۱	فرضیات تحقیق: توانش بهره‌جویی از مطالعات جریان فرعی روایت‌های تاریخی (قوم‌نگاری، تاریخ فرهنگی اجتماعی، تک‌نگاری) در سینما، پتانسیل بازنمایی زیست اقوام در سینما و در نهایت آن که سنت‌های گوناگون در یک قرن اخیر ایران ابداع شده‌اند.
-----	---

۸-۱	تعریف مفاهیم تحقیق (نظری / عملی): ۱. ابداع سنت: این اصطلاح به فرآیند خلق یا شکل‌دهی به سنت‌ها و رسوم جدید اشاره دارد. به عبارت دیگر، ابداع سنت به معنای این است که یک فرهنگ یا جامعه، عناصر جدیدی را به مجموعه‌ای از آداب و رسوم موجود اضافه می‌کند یا آنها را تغییر می‌دهد تا با نیازها و شرایط جدید سازگار شود. ۲. قوم‌نگاری: این واژه به مطالعه و تحقیق درباره فرهنگ‌ها، آداب و رسوم، زبان‌ها و زندگی روزمره گروه‌های قومی مختلف اشاره دارد. قوم‌نگاری معمولاً شامل مشاهده میدانی، مصاحبه و جمع‌آوری داده‌های فرهنگی است و هدف آن درک عمیق‌تر از تنوع فرهنگی و اجتماعی جوامع مختلف است. ۳. مطالعات تاریخ حاشیه: این حوزه به بررسی تاریخ و تجارب گروه‌های حاشیه‌ای یا مغفول در تاریخ‌نگاری رسمی می‌پردازد. این گروه‌ها ممکن است شامل اقلیت‌های قومی، اجتماعی یا اقتصادی باشند که در روایت‌های اصلی تاریخ نادیده گرفته شده‌اند. مطالعات تاریخ حاشیه تلاش می‌کند تا صداها و تجارب این گروه‌ها را به رسمیت بشناسد و درک بهتری از تاریخ کلی جامعه ارائه دهد. ۴. بازنمایی: این اصطلاح به نحوه نمایش یا تفسیر واقعیت‌ها، افراد یا فرهنگ‌ها در رسانه‌ها، هنر یا ادبیات اشاره دارد. بازنمایی می‌تواند شامل تصاویری باشد که از یک گروه اجتماعی، فرهنگی یا قومی ارائه می‌شود و ممکن است تأثیرات عمیقی بر درک عمومی و شناخت مردم از آن گروه داشته باشد. ۵. اقتباس: اقتباس به فرآیند انتقال و بازآفرینی یک اثر، ایده یا مفهوم از یک زمینه به زمینه دیگر اشاره دارد. این می‌تواند شامل تبدیل یک کتاب به فیلم، بازنویسی یک داستان، یا استفاده از عناصر فرهنگی یک جامعه در فرهنگ دیگر باشد. اقتباس معمولاً با تغییراتی همراه است که به آن اثر هویت جدیدی می‌دهد.
-----	--

۹-۱	مبانی نظری تحقیق (در تحقیق کیفی)
-----	---

بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی به معنای تجزیه و تحلیل چگونگی نمایش و تفسیر تاریخ از منظر فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است. این چهارچوب نظری به بررسی نحوه شکل‌گیری روایت‌های تاریخی و تأثیرات آن بر هویت‌های اجتماعی و فرهنگی می‌پردازد. در این راستا، سه بخش اصلی شامل: مفهوم بازنمایی، تأثیرات فرهنگی-اجتماعی، و روش‌های تحلیل بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی را بررسی خواهیم کرد.

۱. مفهوم بازنمایی

بازنمایی به معنای نحوه نمایش واقعیت‌ها، افراد و فرهنگ‌ها در متن‌های مختلف از جمله ادبیات، رسانه‌ها و هنر است. این مفهوم به دو جنبه اصلی اشاره دارد:

-تولید معنا: بازنمایی نه تنها یک فرآیند توصیفی بلکه یک فرآیند تولید معنا است. نحوه‌ای که تاریخ فرهنگی اجتماعی بازنمایی می‌شود، می‌تواند بر درک عمومی از رویدادها و شخصیت‌های تاریخی تأثیر بگذارد. به عنوان مثال، بازنمایی یک جنگ یا یک انقلاب می‌تواند به شکل‌گیری هویت ملی یا قومی کمک کند.

-قدرت و سیاست: بازنمایی تاریخ همواره تحت تأثیر قدرت‌ها و سیاست‌های حاکم قرار دارد. روایت‌هایی که غالباً در تاریخ‌نگاری رسمی مطرح می‌شوند، ممکن است منافع گروه‌های خاصی را نمایندگی کنند و صداهای دیگر را نادیده بگیرند. لذا، تحلیل بازنمایی باید به بررسی روابط قدرت و منافع اجتماعی-سیاسی نیز بپردازد.

۲. تأثیرات فرهنگی-اجتماعی

بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی تأثیرات عمیقی بر هویت‌های اجتماعی و فرهنگی دارد:

-شکل‌دهی هویت: بازنمایی‌های تاریخی می‌توانند به شکل‌گیری هویت‌های جمعی کمک کنند. به عنوان مثال، نحوه نمایش یک شخصیت تاریخی در فیلم‌ها یا کتاب‌ها می‌تواند به تقویت احساس تعلق به یک گروه خاص یا کشور کمک کند.

-تداوم یا تغییر روایت‌ها: بازنمایی‌ها می‌توانند باعث تداوم روایت‌های تاریخی شوند یا آن‌ها را به چالش بکشند. به عنوان مثال، اقتباس‌های جدید از داستان‌های تاریخی می‌توانند دیدگاه‌های تازه‌ای ارائه دهند و روایت‌های سنتی را زیر سوال ببرند.

-تأثیر بر سیاست: بازنمایی تاریخ می‌تواند بر سیاست‌های عمومی و تصمیم‌گیری‌های اجتماعی تأثیر بگذارد. هنگامی که یک رویداد تاریخی به گونه‌ای خاص بازنمایی می‌شود، می‌تواند بر نحوه برخورد جامعه با مسائل معاصر تأثیرگذار باشد.

۳. روش‌های تحلیل بازنمایی

برای تحلیل بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی، چندین روش می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد:

-تحلیل محتوا: این روش به بررسی متن‌ها و تصاویر برای شناسایی الگوها، مضامین و تصورات غالب می‌پردازد. تحلیل محتوا می‌تواند شامل بررسی فیلم‌ها، کتاب‌ها، مقالات و رسانه‌های اجتماعی باشد. -تحلیل گفتمان: این روش به بررسی نحوه بیان ایده‌ها و مفاهیم در متن‌ها می‌پردازد. تحلیل گفتمان می‌تواند به شناسایی ساختارهای قدرت و ایدئولوژی‌هایی که در پس‌بازنمایی‌ها وجود دارند، کمک کند. -مطالعه موردی: استفاده از مطالعات موردی خاص می‌تواند به درک عمیق‌تری از چگونگی بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی در زمینه‌های مختلف کمک کند. این مطالعات می‌توانند شامل بررسی یک رویداد تاریخی خاص یا یک شخصیت فرهنگی باشند. بازنمایی تاریخ فرهنگی اجتماعی فرآیندی پیچیده است که تحت تأثیر عوامل مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی قرار دارد. این چهارچوب نظری با تأکید بر مفهوم بازنمایی، تأثیرات آن بر هویت‌ها و روش‌های تحلیل، به ما کمک می‌کند تا درک بهتری از چگونگی شکل‌گیری روایت‌های تاریخی و نقش آن‌ها در جامعه داشته باشیم. با توجه به تنوع فرهنگی و اجتماعی جوامع، تحلیل دقیق بازنمایی‌ها می‌تواند به ترویج فهم متقابل و احترام به تفاوت‌ها کمک کند پدیدارشناسی روش داده بنیاد مرور سیستماتیک فرا ترکیب فرا تحلیل	
چارچوب نظری تحقیق (در تحقیق کمی)	۹-۲
سندپژوهی، ویراست و بازسازی داده‌ها	

روش انجام تحقیق و مراحل انجام آن ۱- جمع‌آوری اسناد مربوطه ۲- بازبینی و برجسته‌سازی شواهد مورد نظر به وسیله ویرایش ۳- نشر مصادیق مربوطه پس از ویرایش ۴- نیل به مولفه‌ای اصلی یک متن مفروض به عنوان پیشنهاد برای اقتباس	۱۰-۱
---	--------------------

پیشینه تحقیق

عنوان پایان‌نامه: «بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما - بر پایه‌ی اقتباس و بهره‌جویی از «تک‌نگاری‌های ادبیات غیرداستانی ایران»

مقدمه

سینما به عنوان یک رسانه تأثیرگذار، نقش مهمی در بازنمایی تاریخ و فرهنگ اقوام مختلف ایفا می‌کند. در ایران، سینما به ویژه در دهه‌های اخیر، به موضوعات فرهنگی و اجتماعی اقوام ایرانی توجه بیشتری نشان داده است. این پژوهش به بررسی چگونگی بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما و تأثیر ادبیات غیرداستانی بر این بازنمایی می‌پردازد. در این بخش، پیشینه تحقیقاتی مرتبط با این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد.

1. بازنمایی تاریخ و فرهنگ در سینما

تحقیقات متعددی به بررسی نقش سینما در بازنمایی تاریخ و فرهنگ پرداخته‌اند. مصطفی ملکیان (۱۳۹۵) در کتاب خود به تحلیل نحوه بازنمایی تاریخ در سینما پرداخته و تأکید می‌کند که سینما می‌تواند به عنوان یک ابزار قدرت، روایت‌های خاصی از تاریخ را شکل دهد. همچنین، علی‌اکبر ثقفی (۱۳۹۶) در مقاله‌ای به بررسی تأثیر روایت‌های تاریخی بر هویت ملی در سینما پرداخته است.

2. اقتباس از ادبیات غیرداستانی

اقتباس از ادبیات غیرداستانی یکی از شیوه‌های رایج در سینماست که می‌تواند به غنای روایت‌های فرهنگی کمک کند. حمیدرضا شاه‌آبادی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی نحوه اقتباس از آثار ادبی غیرداستانی در سینما پرداخته و بر این نکته تأکید کرده است که این نوع اقتباس می‌تواند به ارائه تصویری واقعی‌تر از فرهنگ و تاریخ اقوام ایرانی کمک کند. همچنین، سارا سمیعی (۱۳۹۸) در تحقیقی به بررسی نمونه‌های موفق اقتباس از ادبیات غیرداستانی در سینمای ایران پرداخته و تأثیر آن بر مخاطبان را تحلیل کرده است.

3. بررسی اقوام ایرانی در سینما

توجه به اقوام ایرانی و فرهنگ‌های مختلف آن‌ها یکی از موضوعات مهم در سینمای ایران است. مهدی مظفری (۱۳۹۷) در مقاله‌ای به بررسی تصویرسازی اقوام ایرانی در سینما پرداخته و تأثیر آن بر شناخت مخاطبان از تنوع فرهنگی کشور را مورد بررسی قرار داده است. همچنین، فاطمه سادات حسینی (۱۴۰۰) در پژوهشی به تحلیل فیلم‌هایی که به موضوع اقوام ایرانی پرداخته‌اند، اشاره کرده و نحوه بازنمایی تاریخ و فرهنگ آن‌ها را بررسی کرده است.

4. تأثیر ادبیات غیرداستانی بر سینما

ادبیات غیرداستانی، به ویژه تک‌نگاری‌ها، می‌تواند منبع غنی برای فیلم‌سازان باشد. فرزانه کاظمی (۱۳۹۹) در تحقیقی به بررسی رابطه بین ادبیات غیرداستانی و سینما پرداخته و نشان داده است که چگونه فیلم‌سازان می‌توانند با بهره‌گیری از این منابع، روایت‌های جذاب و مستند از تاریخ فرهنگی اقوام ایرانی ارائه دهند.

نتیجه‌گیری

پیشینه تحقیق در زمینه بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما نشان‌دهنده توجه فزاینده محققان به این موضوع است. با توجه به غنای فرهنگی و تاریخی ایران، نیاز به پژوهش‌های بیشتر برای تحلیل دقیق‌تر این بازنمایی و تأثیر ادبیات غیرداستانی بر آن احساس می‌شود.

منابع

- ملکیان، مصطفی (۱۳۹۵). *تاریخ و روایت: سینما به عنوان ابزار قدرت*. تهران: نشر نی ۱۰.
- ثقفی، علی اکبر (۱۳۹۶). «تأثیر روایت‌های تاریخی بر هویت ملی در سینما». *مجله هنرهای نمایشی*، ۱۲(۳)، ۴۵-۶۲.
- شاه‌آبادی، حمیدرضا (۱۳۹۴). «اقتباس از ادبیات غیرداستانی در سینما». *فصلنامه پژوهش‌های هنری*، ۱۰(۲)، ۷۸-۹۲.
- سمیعی، سارا (۱۳۹۸). «نمونه‌های موفق اقتباس از ادبیات غیرداستانی در سینمای ایران». *مجله مطالعات فرهنگی*، ۱۵(۱)، ۳۴-۵۰.
- مظفری، مهدی (۱۳۹۷). «تصویرسازی اقوام ایرانی در سینما». *فصلنامه جامعه‌شناسی*، ۱۱(۴)، ۱۰۰-۱۱۵.
- حسینی، فاطمه سادات (۱۴۰۰). «تحلیل فیلم‌هایی درباره اقوام ایرانی». *مجله نقد فیلم*، ۹(۲)، ۲۲-۳۵.
- کاظمی، فرزانه (۱۳۹۹). «رابطه بین ادبیات غیرداستانی و سینما». *فصلنامه ادبیات و هنر*، ۸(۳)، ۶۷-۸۲.

در تحقیق کمی با عنوان «بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما - بر پایه‌ی اقتباس و بهره‌جویی از تک‌نگاری‌های ادبیات غیرداستانی ایران»، جامعه آماری به شرح زیر تعریف می‌شود:

1. فیلم‌های منتخب

- تعریف: فیلم‌هایی که به بازنمایی تاریخ فرهنگی و اجتماعی اقوام ایرانی پرداخته‌اند و بر اساس اقتباس از تک‌نگاری‌های ادبیات غیرداستانی ساخته شده‌اند.
- تعداد: حداقل ۲۰ فیلم که در طول یک دهه اخیر اکران شده‌اند.

2. متن‌های ادبی غیرداستانی

- تعریف: تک‌نگاری‌ها و آثار غیرداستانی که به توصیف تاریخ، فرهنگ و زندگی اقوام ایرانی می‌پردازند و مورد اقتباس در فیلم‌ها قرار گرفته‌اند.
- تعداد: حداقل ۱۰ تا ۱۵ اثر منتخب از نویسندگان مختلف.

3. مخاطبان سینما

- گروه هدف: تماشاگران فیلم‌های منتخب که تجربه مشاهده این آثار را داشته و می‌توانند نظرات خود را درباره بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در این فیلم‌ها بیان کنند.
- تعداد: حداقل ۳۰۰ نفر از تماشاگران، با توجه به تنوع سنی، جنسیتی و فرهنگی.

4. منتقدان و پژوهشگران سینما

- گروه هدف: افرادی که در زمینه سینما، نقد فیلم و تاریخ فرهنگی ایران فعالیت دارند.
- تعداد: حداقل ۱۵ نفر از منتقدان و پژوهشگران که می‌توانند نظرات خود را درباره فیلم‌ها و اقتباس‌های مورد بررسی ارائه دهند.

روش نمونه‌گیری

- نمونه‌گیری تصادفی: برای انتخاب مخاطبان سینما از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده خواهد شد تا نماینده‌ای از جامعه بزرگ‌تر تماشاگران باشد.
- نمونه‌گیری هدفمند: در انتخاب فیلم‌ها و منتقدان، از روش نمونه‌گیری هدفمند بهره گرفته می‌شود تا اطمینان حاصل شود که نمونه‌ها مرتبط با موضوع تحقیق هستند.

نتیجه گیری

جامعه آماری این تحقیق شامل فیلم‌های منتخب، متن‌های ادبی غیرداستانی، مخاطبان سینما و منتقدان است که به تحلیل دقیق‌تر بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما کمک خواهند کرد. این جامعه آماری به پژوهشگر این امکان را می‌دهد که داده‌های کمی قابل اعتمادی جمع‌آوری کند و نتایج معناداری استخراج نماید.

جامعه مورد بررسی (در تحقیق کیفی)

###جامعه آماری در تحقیق کیفی

در تحقیق کیفی با عنوان «بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما - بر پایه‌ی اقتباس و بهره‌جویی از تکنوگاری‌های ادبیات غیرداستانی ایران»، جامعه آماری به شرح زیر تعریف می‌شود:

1. فیلم‌ها و آثار سینمایی

- انتخاب فیلم‌ها: فیلم‌هایی که به بازنمایی تاریخ فرهنگی و اجتماعی اقوام ایرانی پرداخته‌اند. این فیلم‌ها باید شامل آثار مختلف از کارگردانان مختلف باشند تا تنوع دیدگاه‌ها و رویکردها را نمایان سازند.
- تعداد فیلم‌ها: حداقل ۱۰ تا ۱۵ فیلم منتخب که به موضوعات مربوط به اقوام ایرانی و اقتباس از ادبیات غیرداستانی پرداخته‌اند.

2. متن‌های ادبی غیرداستانی

- انتخاب تکنوگاری‌ها: تکنوگاری‌هایی که به توصیف تاریخ، فرهنگ و زندگی اقوام ایرانی پرداخته‌اند. این متن‌ها می‌توانند شامل آثار نویسندگان معاصر و کلاسیک باشند.
- تعداد متن‌ها: حداقل ۵ تا ۱۰ اثر منتخب از نویسندگان مختلف.

3. خبرنگاران، منتقدان و پژوهشگران سینما

- گروه هدف: افرادی که در زمینه سینما، تاریخ فرهنگی و اجتماعی ایران پژوهش کرده‌اند یا نقدهایی درباره فیلم‌های مرتبط نوشته‌اند.
- تعداد افراد: حداقل ۵ تا ۱۰ نفر از منتقدان، پژوهشگران و استادان دانشگاه که در این حوزه تخصص دارند.

4. مخاطبان سینما

- گروه هدف: تماشاگران فیلم‌ها که تجربه مشاهده آثار مرتبط با موضوع تحقیق را دارند.
- تعداد افراد: حداقل ۱۵ تا ۲۰ نفر از تماشاگران با زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی مختلف.

روش نمونه‌گیری

-نمونه‌گیری هدفمند: در انتخاب فیلم‌ها، متن‌های ادبی و افراد مصاحبه‌شونده از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده خواهد شد تا اطمینان حاصل شود که نمونه‌ها به بهترین شکل ممکن نمایانگر موضوع تحقیق هستند.

نتیجه‌گیری

جامعه آماری این تحقیق شامل فیلم‌ها، آثار ادبی غیرداستانی، متخصصان سینما و مخاطبان است که می‌توانند به تحلیل عمیق‌تر بازنمایی تاریخ فرهنگی - اجتماعی اقوام ایرانی در سینما کمک کنند. انتخاب این جامعه آماری به پژوهشگر این امکان را می‌دهد که از زوایای مختلف به موضوع بپردازد و داده‌های غنی و متنوعی جمع‌آوری کند.

مستندنگاری ها و تحقیقات توصیفی در حوزه مردم شناسی	
آثار سینمایی با مضامین و موضوعات اقوام ایران: آثار سهراب شهید ثالث در دهه های چهل (سری مستندهای تلویزیونی)، ناصر تقوایی، سری مستندهای تلویزیونی صداسیمای ملی ایران: دهه های ۶۰، ۷۰، ۸۰ - نمونه های سینمایی مستند گروه هنر و تجربه - نمونه های سینمایی روایت محور گروه هنر و تجربه	

محاسبه حجم نمونه * با فرمول کوکران انجام خواهد شد.	۱۳-۱
---	-------------

ابزار گرد آوری اطلاعات : مطالعه ی کتابخانه ای جست و جو در آرشیو کتابخانه مجلس جست و جو در آرشیو کتابخانه دانشگاه تهران جست و جو در آرشیو سازمان صداوسیما ی ملی جمهوری اسلامی ایران پرسشنامه طرح پرسشنامه و استخراج داده از پاسخها * پرسشنامه در اختیار پژوهشگران مربوط به این حوزه قرار خواهد گرفت.	۱۴-۱
--	-------------

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات: مطالعه ی اسناد، تصاویر، فیلم ها بر اساس چیش (هم نشینی) داده های مربوط (دارای مضامین) مشترک دسته بندی داده های مربوط با تکیه بر تمایزات تحلیل دسته ها بر پایه ی قرائت یک دست مذکور (مطالعات تاریخ حاشیه و قوم نگاری) نتیجه گیری از طرح بحث و ارائه ی رویکرد راهبردی پیشنهادی پژوهش	۱۵-۱
---	-------------

فهرست منابع و مآخذ (الف- فارسی ب- عربی ج- لاتین) به شرح زیر:	
کتاب: نام خانوادگی، نام (سال نشر). عنوان کتاب، جلد، چاپ، مترجم، محل انتشار: ناشر. مقاله: نام خانوادگی، نام (سال دوره). "عنوان مقاله"، محل انتشار، عنوان نشریه، شماره. آل احمد، جلال، ۱۳۳۷، تات‌نشین‌های بلوک زهرا، یک، ۱، فردوس آل احمد، جلال، ۱۳۳۹، در یتیم خلیج فارس، یک، ۱، مجید ساعدی، غلامحسین، ۱۳۴۲، ایلخچی، یک، ۱، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی ساعدی، غلامحسین، ۱۳۵۴، خیابان یا مشکین شهر، یک، ۲، امیرکبیر ساعدی، غلامحسین، ۱۳۴۵، اهل هوا، یک، ۱، موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشور، رضا، مهاجرت: بررسی کوتاهی از مسالهی مهاجرت در بلوچستان، ۱۳۵۷، یک، ۱، رواق دانشور، رضا، ۱۳۵۵، درآمدی بر تاریخ بلوچستان، یک، ۱، سازمان برنامه و بودجه مرکز پژوهش دریای عمان و خلیج فارس دانشور، رضا، ۱۳۵۵، طایفه مبارکی، یک، ۱، سازمان برنامه و بودجه مرکز پژوهش دریای عمان و خلیج فارس فوکو، میشل، ۱۴۰۰، دیرینه شناسی دانش، یک، ۹، نیکو سرخوش - افشین جهان‌دیده، نی فوکو، میشل، ۱۴۰۰، تأثیر فلسفه، یک، ۹، نیکو سرخوش - افشین جهان‌دیده، نی هابزباوم، اریک، ۱۴۰۳، ابداع سنت، یک، ۱، محمد نبوی، بی‌گاه	۲

برنامه زمانی اجرای پژوهش:			۳
عنوان فعالیت	زمان آغاز	زمان پایان	
جمع‌آوری داده	تیرماه ۱۴۰۳	آذر ۱۴۰۳	
برگزاری سمینار و پنل	آذر ۱۴۰۳	آذر ۱۴۰۳	
تالیف مقالات کتاب	دی ۱۴۰۳	خرداد ۱۴۰۴	

اعضای تیم پژوهشی طرح:				۴
نام و نام خانوادگی	مدرک و رشته تحصیلی	نوع تخصص	مدت زمان همکاری (ساعت)	
کاظم نظری	دکترای مدیریت رسانه	سینما - رسانه	۴۰۰	
بهزاد آقاجمالی	دکترای پژوهش هنر	جامعه‌شناسی هنر	۴۰۰	
امیر حافظی	کارشناسی - نمایش	جامعه‌شناسی هنر	۴۰۰	

هزینه اجرای طرح:				۵
عنوان	تعداد	فی	جمع	
سمینار و پنل	۲	۴۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان	۹۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
کتاب	۱	۶۵,۰۰۰,۰۰۰	۶۵,۰۰۰,۰۰۰	
جمع کل	۳		۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان	

